Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103.
Telephone: 431-6344
50-ti metai Lapkritis – November 17, 1965 Nr. 125
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ERHARDAS PAS JOHNSONĄ

NAUJO VOKIETIJOS KANCLERIO PAGRINDINIS VIZITO PAS JAV PREZIDENTĄ TIKSLAS YRA IEŠKOJIMAS BŪDO, KAIP VOKIEČIUS ĮTRAUKTI Į VAKARŲ ATOMINIO APSIGYNIMO SISTEMĄ, NEIŠBAIDANT KAIMYNŲ. — TIE LABAI NENORĖTŲ MATYTI VOKIEČIŲ PIRŠTUS ANT ATOMINIŲ MYGTUKŲ, NORS IR SUPRANTA, KAD VOKIETIJOS NEGALIMA AMŽINAI LAIKYTI ANTROS RŪŠIES VALSTYTYBIŲ PADĖTYJE.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Gruodžio 6-8 d.d. Vakarų Vokietijos kancleris L. Erhardas viešės pas prezidentą L.B. Johnsoną. Toji data buvo parinkta todėl, kad tuo metu jau turėtų būti aišku, kokia dauguma de Gaulle laimėjo Prancūzijos prezidento rinkimus, o gruodžio 13 d. Paryžiuje turi prasidėti NATO tarybos konferencija. Iš tų datų aiškėja ir pagrindinis Erhardo-Johnsono pasitarimų tikslas: kaip patenkinti vokiečių pageidavimą dalyvauti atominiam Vakarų apgynime.

Vokiečių noras šiame reikale turėti bent savo žodį, jei ne pirštą ant mygtuko, yra pilnai suprantamas. Teoriškai galvojant gali būti toks atsitikimas, kad JAV atsisakys pasinaudoti savo atomine jėga, tuo atveju vokiečių būklė galėtų būti nepavydėtina, turint galvoje sovietų ir jų satelitų žmonių ir ginklų persvarą.

Kad tą vokiečių baimę pašalinus, dar prezidento Kennedy laikais buvo sugalvota tarptautinė atominė pajėga (MLF) iš 25 laivų, apginkluotų Polaris raketomis. Kaip žinia, tie laivai turėtų plaukioti po Atlantą bei kitus vandenynus ir laikyti savo raketas nutaikytas į sovietų gyvybinius centrus. Laivynas būtų NATO žinioje ir nors galutinas leidimas paleisti raketas turėtų ateiti iš JAV prezidento, jis būtų lyg atsakymas į sovietų artimos distancijos raketas, nukreiptas į Vakarų Europos miestus. Tai reiškia, jei JAV ir Sovietų Sąjunga konflikto atveju susilaikytų nuo savo miestų sunaikinimo, MLF turėtų laikyti po šachu sovietines raketas, nutaikyas į V. Europą. Paskutiniu laiku apie tą projektą vis mažiau ir mažiau kalbama, nors oficialiai nuo jo dar neatsisakyta. Ir štai dėl ko:

* MLF priešinasi de Gaulle, kuris kaip ir sovietai nenori leisti vokiečiams prieiti prie atominių ginklų. Be to, jis priešinasi ir bet kokiai NATO kariuomenių integracijai taikos metu;

* MLF nepatinka britų darbiečių vyriausybei, nes tas laivynas gali sumažinti susitarimo su sovietais galimybes. Vietoje to ji siūlo Atlanto Atominę Jėgą (ANF), kurią sudarytų jau dabar esamas D. Britanijos ir Prancūzijos apsiginklavimas (povandeniniai laivai ir bombonešiai) plius tam tikra dalis JAV atominio arsenalo.

* Pagaliau ir Washingtono administracijoje yra dvi stiprios MLF pasipriešinimo grupės. Pirmoji, su Gynimo Sekretorium McNamara priešakyje, laiko kad, iš grynai karinio taško žiūrint, MLF nėra reikalingas, o antroji, su nusiginklavimo reikalams patikėtiniu Foster priešaky, galvoja, jog šiuo metu svarbiau kaip nors susitarti su sovietais dėl atominių ginklų plitimo sustabdymo.

Ir pačioje Vokietijoje MLF turi priešų. Tiesa, užsienio reikalų ministerio Schroederio ir krašto apsaugos ministerio Von Hasel nuomone, MLF kol kas yra pats geriausias iš visų planų vokiečiams įtraukti į Vakarų atominį apsiginklavimą. Tačiau ir ten, Vokietijoje, yra eilė politikų, kurie mano, kad gal ir nereiktų skubėti su MLF ir tuo pačiu galutinai užtrenkti duris susitarimui su de Gaulle.

Kaip žinia, McNamara siūlo sudaryti penkių komitetą iš JAV D. Britanijos, Prancūzijos, Italijos ir Vokietijos atstovų, kuris planuotų atominių ginklų panaudojimą karo atveju. Prancūzija ir tokiame komitete nesutinka dalyvauti, o vokiečiams atrodo, kad tai per mažas jiems kasnis. Schroederis su kanclerio Erhardo pritarimu įspėjo amerikiečius, kad vokiečiai nepasirašys jokios sutarties dėl atominių ginklų plitimo suvaržymo, jei nebus patenkintas jų pageidavimas dalyvauti kokioje nors atominių ginklų sistemoje.

Tokioje būklėje Washingtone pradėta galvoti apie naują planą, kuriuo vokiečiams duodama teisė spręsti, kada paleisti Vakarų Europos kariuomenių apginklavime esamus taktinius (mažos apimties) atominius ginklus, strateginius (didelio kalibro raketas) ginklus paliekant ir toliau vienų JAV žinioje. Ar tam planui pritars pats prezidentas Johnsonas, tuo tarpu dar nėra aišku. Kiekvienu atveju jis šioje byloje užėmė laukimo poziciją, prašydamas naujų pasiūlymų iš Erhardo. Šis tačiau su naujais pasiūlymais nesiskubina. Dėlto, kad jo nuomone iniciatyva šiame reikale turi išplaukti iš amerikiečių kaip atsakingų už dabar susidariusią būklę, antra--MLF pareikalautų didelių išlaidų, tuo tarpu V. Vokietijos biudžetas jau ir taip yra labai išpūstas. (Prieš rinkimus padidintos išlaidos socialiniams reikalams). Vokietijoje bijoma, kad išlaidų karo reikalams padidinimas gali iššaukti infliaciją, kurios vokiečiai labai nenorėtų. Dėl viso to ir Erhardas norėtų pasiekti kokį nors daugiau principinį negu praktišką sprendimą.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* PREZIDENTAS L.B. JOHNSONAS, taisydamas sveikatą savo dvare Texas, pasirašinėja Kongreso sesijoje priimtus įstatymus. Jų tarpe svarbus įstatymas dėl stipendijų ir pašalpų studentams bei paramos naujų mokyklų statybai. Numatoma, kad jau sekančių metų bėgyje federalinės valdžios parama galės pasinaudoti apie 140 tūkst. studentų iš nepasiturinčių šeimų.

* APIE MOLOTOVO reabilitaciją ir paskyrimą Kosygino patarėju užsienio reikalams pranešė kai kurios JAV TV stotys ir dalis spaudos. Iki šiol buvo reabilituota visa eilė žemesnių pareigūnų, nukentėjusių Chruščiovo valdžios laikais. Dabar prieita jau iki Molotovo, kuris priešinosi Chruščiovo "destalinizacijos" planams.

LEO CHERNE, International Rescue Committee pirmininkas, vadovavęs Lapkričio 13 manifestacijai New Yorke ir perdavęs prezidento Johnsono sveikinimus.

Prezidentas L. B. Johnsonas sveikino manifestacijos dalyvius

Amerikos spauda ir televizija skelbia, kad manifestacijoje, lapkričio 13 d. New Yorke, dalyvavo 14000 žmonių. Madison Square Garden iškilmių metu prezidento Johnsono sveikinimą perdavė programai vadovavęs Czerne. Sveikinimą vežęs ir turėjęs perduoti Baltųjų Rūmų pareigūnas Horski turėjo dėl miglos New Yorke nusileisti Philadelphijos aerodrome. Dėl tos pat priežasties į iškilmes negalėjo atvykti senatorius Lausche.

Tiek pati programa Madison Square Garden, tiek ir eisena į JTO rūmus buvo pravesta labai tvarkingai. Eisena nusitęsė per visą Manhattan, kur buvo sustabdytas judėjimas.

Demonstracija buvo vakare rodoma per visas N. Y. televizijos stotis.

Spaudoje jau sekmadienį spėjo pasirodyti žinios, kad 4 jauni vyrai ir 6 studentės buvo nuėję į JTO rūmus, kur tuo metu vyko Saugumo Tarybos posėdis svarstant Rhodezijos klausimą. Tai buvo iš anksto sudaryta lietuvių studentų grupė iš skautų akademikų, savo pasirodymu atkreipę Saugumo Tarybos posėdžius sekančių spaudos ir žinių agentūrų atstovų dėmesį. Nors sargai demonstracijos atstovus ir pašalino, bet spaudos atstovai spėjo dali jų apklausinėti, o su kitais pažadėjo susirišti vėliau.

Tiek dalyvių skaičius, tiek manifestacijos tvarkinga eiga stebino ir skeptiškiausius stebėtojus. Istorinis jaunimo pastangomis suruoštas žygis Lietuvos reikalui iškelti pasaulio akyse pavyko ir lietuvių visuomenė tų jaunimo pastangų neapvylė. Tai skatinantis žingsnis ateičiai.

MIRĖ FELIKSAS BUGAILIŠKIS

Feliksas Bugailiškis, teisininkas, (ilgą laiką buvęs Šiaulių apygardos teismo pirmininkas) ir kraštotyrininkas, Aušros muziejaus Šiauliuose steigėjas, miręs Vilniuje, spalio 27 d., baigdamas 82 metus.

Viešai tai buvo pranešta tik po laidotuvių, Tiesos skelbimų skyriuje. Bugailiškio laidotuvių metu laikraščiai buvo užimti spalio 28 d. mirusio uolaus bolševikinio režimo rėmėjo, rašytojo Jono Šimkaus pagerbimais ir laidotuvėmis.

F. Bugailiškis po karo buvo įtrauktas į pagalbinį kraštotyros ir bibliografijos darbą, kurio neapleido ir po 1956 metų, kai jam buvo išrūpinta vadinama respublikinės reikšmės pensija. Kraštotyrininkai buvo jį išrinkę savo draugijos garbės nariu. Bibliografijos darbuose F. Bugailiškis dalyvavo prie Knygų Rūmų, kurių direktorius yra buvęs šiauliškis A. Ulpis.

Apie F. Bugailiškio mirtį ir laidotuves plačiau Lietuvoje nebuvo suskubta laiku sužinoti, tad laidotuvėse dalyvavo tik Šiaulių Aušros muziejaus, kraštotyrininkų ir bibliografų atstovai (atsisveikinimo kalbas pasakė A. Ulpis, J. Glemža, J. Laurinaitis, J. Naudžius).

F. Bugailiškis mirė beveik pačiose kraštotyrininkų draugijos suvažiavimo išvakarėse. Ryšium su tuo, prieš pat skelbimiškai įrėmintą pranešimą apie jo laidotuves, įdėtas kraštotyrininkų vicepirmininko A. Stravinsko straipsnis, kuriame dėstoma dabartinė Lietuvos kraštotyrininkų tyrinėjimų linkmė.

Sektinu pavyzdžiu kraštotyrininkams rodomi daugiausia tų draugijos padalinių darbai, kur daugiau pasidarbuota renkant dokumentus ir suvenyrus apie Lietuvos nepriklausomybės meto komunistų pogrindininkus ir karo metu Lietuvoj pasireiškusius bolševikų partizanus arba vėliau nuo antibolševikinių partizanų nukentėjusius bolševikinės valdžios kolaborantus. Karo metu Lietuvoj žuvusių rusų karių kapinių priežiūra irgi rodoma, kaip pavyzdinga Lietuvos kraštotyrininkų veiklos dalis. (E)

---

* ITALIJOS KOMUNISTŲ PARTIJOS centro komisteto posėdžiuose kilo diskusijos, kurių nebūtų buvę anksčiau, Togliatti laikais. Partijos vadovybėje jau nebėra vieningos nuomonės tiek dėl "frontalinio kapitalistų puolimo" tiek ir dėl bendros taktikos, kas reiškia neapsisprendimą eiti Pekino ar Maskvos nurodytu keliu.

Diskusijos karštos, jos kenkią partijos drausmei ir dėl to turėjęs pasitraukti Sardinijos komparti jos vadas Giro.

Partijos narių skaičius sumažėjęs iš 2,2, mil. iki 1,5 mil. narių.

Diskusijos ir nuomonių skirtumai partijos vadovybėje nėra kaž kas nepaprasto. Tik blogai esą tai, kad tos diskusijos persimetą į kitų valstybių partijų eiles, kas labai nepatinka Maskvai. Tačiau komunistų vadai nurodo, kad laikrodžio atgal atsukti nebegalima. Pekino ir Maskvos skilimas teikia italų komunistams galimybę pasirinkti nepriklausomą kelią ir Italijos reikaluose nesivadovauti nei Pekino nei Maskvos nurodymais. Tuo pat metu reiškiama ir baimė, kad komunistinių partijų kongrese Maskvoje italų komunistų vadui Longo vistiek teksią pasiaiškinti dėl jo vadovaujamos partijos kurso.

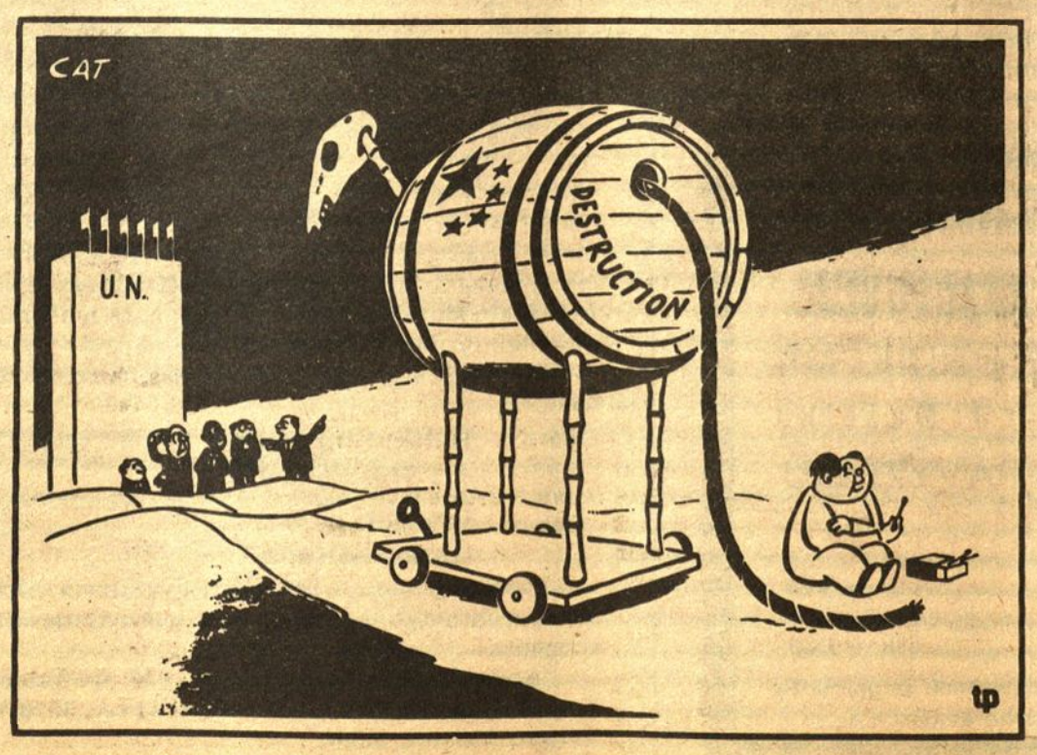

Mao "Trojos arklys" prie Jungtinių Tautų durų...

VLIKO SEIMAS RENKASI POSĖDŽIUI

VYRIAUSIO LIETUVOS IŠLAISVINIMO KOMITETO SEIMAS šaukiamas posėdžių 1965 m. **lapkričio 27-28 d.**, New Yorke, Henry Hudson viešbutyje, WEST kambaryje. Adresas: 353 West 57 Street, New York, N. Y. 10019.

Pirmas posėdis — lapkr. 27 d., 10-1 val.: Atidarymas, prezidiumo ir komisijų sudarymas, sveikinimai, Vliko gen. sekr. **J. Audėno** pranešimas Vliko valdybos vardu, Vliko vicepirm. **dr. B. Nemicko** pranešimas finansų telkimo reikalu, diskusijos.

Bendri pietūs — 1-3 val.: Tautos Fondo pirm. **prel. J. Balkūno** kalba.

Antras posėdis — 3-6:30 val.: Vliko pirm. **V. Sidzikausko** pranešimas apie Lietuvos padėtį tarptautinėje plotmėje ir Lietuvos laisvinimo koncepciją, PLB pirm. **J. Bachuno** — apie lietuvių jėgas ir pastangas išeivijoj, Vliko vald. nario **dr. K. Čeginsko** — apie lietuvių jėgas bei pastangas okupuotoj Lietuvoj ir apie pavergtųjų bei laisvųjų lietuvių sąveiką. Diskusijos.

Trečias posėdis — lapkričio 28 d.: 10-12 val. komisijų posėdžiai; 12 val. — Vliko, Tautos Fondo ir Liet. Raud. Kryžiaus apyskaitų tvirtinimas, Vliko ir Tautos Fondo 1966 m. sąmatų priėmimas, seimo nutarimai, uždarymas.

Vliko seime sprendžiamu balsu dalyvauja Vlike dalyvaujančių sambūrių atstovai po tris nuo kiekvieno.

Iš toliau atvykstantieji nariai ar svečiai gali apsistoti Henry Hudson viešbutyje. Kambarius galima iš anksto užsisakyti laišku (adresas šio pranešimo pradžioj) ar telefonu (212) 466-4100. Kambarių kainos nuo $8.00 parai.

Bendruose pietuose nariams ir svečiams dalyvavimo kaina — $5.50. Dalyvausiantieji turi tai pranešti iš anksto, **iki lapkričio 24 d.** imtinai Vliko adresu: 29 West 57 St., Fl. 10, New York, N. Y. 10019, arba telef.: (212) 752-0099 ar (212) 753-6628.

Tautos Fondas seimo metu priiminės aukas Vliko vykdomiems Lietuvos laisvinimo darbams finansuoti.

SOCIALINĖS APDRAUDOS PENSIJOS AMERIKOJE

S. BALTUSIS

Federalinė socialinės apdraudos pensijų sistema JAV-ėse įvesta Kongreso 1935 m. priimtu įstatymu, kuris vadinamas Social Security Act. Tas įstatymas vėliau daug kartų buvo keičiamas ir vis papildomas. Ši pensijų sistema yra paremta darbu ir pradėjo veikti nuo 1937 m., bet pirmosios pensijos pradėtos mokėti tik po 1939 m.

Dabar socialinės apdraudos pensijų sistema, kai ji, laikui bėgant, tapo labai išplėsta, apima beveik visus darbus, kurių neapima kitos čia veikiančios privalomos pensijų sistemos (geležinkeliečių, valdžios tarnautojų ir kt.), ir daugybę tokius darbus atliekančių žmonių bei jų šeimas. Pavyzdžiui, 1957 m. iš 100 darbų socialinės apdraudos sistema apėmė jau net 92 darbus. Dėl to verta apie ją pakalbėti. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad tema yra labai plati, o žurnaliniame straipsnyje reikia skaitytis su vieta, čia tegalima bus aptarti tik svarbesnieji dalykai, dėl ko žmonės daugiausia teiraujasi, ir tai -- tik kaip tie dalykai atrodo pagal dabar (1965 m. pradžioje) veikiančius nuostatus, neliečiant istorinės praeities.

Be to, pradedant apie tai konkrečiai kalbėti, pirmiausia čia tenka dar pažymėti, kad socialinės apdraudos pensijos oficialiai yra vadinamos pašalpomis (benefits) ir kad tokių pensijų dabar yra šios rūšys: a) senatvės pensija (old-age benefits), b) nedarbingumo pensija (disability benefits), c) šeimos pensija (family benefits), d) palikuonių pensija (survivors benefits). Taip pat dar yra numatyta vienkartinė pomirtinė pašalpa (lump-sum death payment). Apie tai čia ir bus kalbama.

I. SENATVĖS PENSIJA

Senatvės pensijai gauti yra dvi sąlygos: reikia būti sukakusiam nustatytą pensijos amžių ir būti išdirbusiam reikalingą metinių ketvirčių skaičių socialinės apdraudos apimtame darbe, įskaitant čia dar tam tikrus įstatymo numatytus karinės tarnybos atvejus, o taip pat ir darbą geležinkeliuose, jei nėra juose išdirbta 10 metų, nes tokiu atveju geležinkeliečių įgyti kreditai pensijai gauti perkeliami į socialinės apdraudos pensijų įstaigas.

Pilnai pensijai gauti tiek vyrams, tiek moterims yra nustatytas 65 metų amžius, tačiau dabar pensija gali būti mokama jau ir 62 metų sulaukusiems asmenims (taip pat tiek vyrams, tiek moterims), tik šiuo atveju ji yra sumažinama, atsižvelgiant į tai, kiek laiko dar trūksta iki pilnų 65 metų. Sumažinama po 5/9%, arba po 1/180 dalį, už kiekvieną trūkstamą iki 65 metų mėnesį. Pavyzdžiui: a) jei trūksta pilnų 3 metų, t.y. jei vyras ar moteris išeina į pensiją teturėdami tik 62 metus amžiaus, tai iš apskaičiuotos jų pilnos pensijos atmetama 20%, arba 1/5 dalis; b) jei trūksta iki 65 metų 15 mėnesių, tai atmetama tik aštuoni ir 1/3%, arba 1/12 dalis; c) jei trūksta tik 8 mėnesių, tai atmetama tik keturi ir 4/9 %, arba 2/45 dalys, ir t.t. Taip sumažinta pensija pasilieka tokia jau visam laikui, t.y. ir po to, kai toks pensininkas būna jau sulaukęs 65 metų amžiaus.

Metinės darbo ketvirtys yra kalendorinės: sausis -- kovas, balandis -- birželis, liepa -- rugsėjis ir spalis -- gruodis. Pensijai gauti reikalingas tokių darbo ketvirčių skaičius nustatomas atsižvelgiant į gimimo metus ir lytį. Vyrams, gimusiems 1892 m. ar anksčiau, ir moterims, gimusioms 1895 m. ar anksčiau, užtenka 6 ketvirčių, o vėliau gimusiems reikia tiek ketvirčių, kiek metų yra po 1950 m. iki to laiko, kai vyras sulaukia 65 metų (neišskiriant tų atvejų, kai jie išeina į pensiją jaunesni) ir moters 62 metų amžiaus, šių pastarųjų sukaktuvinių metų neįskaitant. Pavyzdžiui, jei vyras ar moteris yra gimę 1900 m., tai vyrui 65 metai sukanka 1965 m., o moteriai 62 metai sukako 1963 m., ir dėl to vyrui reikia 14 ketvirčių (1964 -- 1950), o moteriai tik 11 ketvirčių (1961-1950). Apskaičiuojant šias ketvirtis, tie metai, kuriais asmuo sukanka 21 metus amžiaus, ir visi ankstyvesnieji metai atmetami. Taip pat gali būti atmestas laikas, kuriam nedarbingumo atveju uždarbiai buvo "užšaldyti", kam atlikti yra nustatyta tam tikra procedūra. Maksimumas reikalingų ketvirčių yra 40, o minimumas -- 6 ketvirtys. Asmens, jau sulaukę pensijos amžiaus, bet dar neturį jiems reikalingo metinių darbo ketvirčių skaičiaus, gali jas išdirbti ir vėliau, ir teisę gauti pensiją šiuo atveju jie įgyja tik po to, kai jau būna sudarę reikalingą ketvirčių skaičių.

Reikalingos metinės darbo ketvirtys užskaitomos ne vien tos, kurios yra įdirbtos po 1950 m., bet ir tos, kurios įdirbtos prieš tai. Jos užskaitomos taip: a) didžiumoj samdos bei tarnybų atveju -- kiekviena ketvirtis, per kurią uždirbta 50 dol. ar daugiau; b) farmų darbininkams -- po vieną ketvirtį už kiekvieną per metus uždirbtą 100 dol., bet ne daugiau, kaip 4 ketvirtys per 1 metus ir c) tiems, kurie dirba patys sau (self-employed), kaip amatininkai, farmeriai, laisvųjų profesijų žmonės (čia neįeina med. gydytojai, nes jų socialinė apdrauda dar neapima) ir kitoki savarankiškai besiverčią asmens, jei metinis jų netto uždarbis yra 400 dol. ar daugiau, užskaitomos 4 ketvirtys, o jei šis uždarbis yra mažesnis, tai neužskaitoma nieko.

Uždarbiai, apie kuriuos jau kalbėta ar bus kalbama toliau, užskaitomi ne visi, bet tik toki, kuriuos apima socialinės apdraudos pensijų sistema ir už kuriuos buvo mokamas nustatytas socialinės apdraudos mokestis, būtent: iš 1937-1950 m. uždarbių -- tik iki 3000 dol. metams, iš 1951-1954 m. uždarbių -- tiki iki 3600 dol. metams, iš 1955-1958 m. uždarbio -- tik iki 4200 dol. metams ir iš vėlesnio laiko uždarbių -- tik iki 4800 dol. metams. Į uždarbių sąvoką čia įeina ne vien atlyginimas už patį darbą, bet ir išmokos už atostogas, o taip pat ir atlyginimas už "prarastą laiką" (pay for time lost), jei tokių atsitikimų yra buvę. Be to, čia tenka dar pažymėti, kad jei uždarbiai kuriais metais yra buvę ne mažesni, kaip čia nurodyta priimtina maksimalinė jų suma, tai, reikalingas metines ketvirtis apskaičiuojant, už tokius metus užskaitomos pilnos 4 ketvirtys, neatsižvelgiant į tai, kiek uždirbta per kiekvieną jų atskirai, t.y. šitokiu atveju užskaitomos ir tokios ketvirtys, per kurias uždirbta mažiau, negu 50 dol., arba net ir nieko neuždirbta.

Išsiaiškinus, kad pagal amžių ir išdirbtą metinių ketvirčių skaičių teisė senatvės pensijai gauti jau yra įgyta, pati tokia pensija apskaičiuojama pagal šiam reikalui nustatytu būdu apskaičiuotą mėnesinį uždarbio vidurkį.

Asmenims, kurie po 1950 m. yra išdirbę bent 6 užskaitomas metines darbo ketvirtis, šis uždarbio vidurkis apskaičiuojamas taip: 2) pirmiausia nustatoma, kiek metų uždarbių reikia sudėti ir iš kiek mėnesių juos reikia padalinti; b) tam reikalui apskaičiuojama, kiek pilnų metų yra po 1950 iki to laiko, kai vyrui sueina 65 metai ir moteriai 62 metai amžiaus, o jei kam iki to amžiaus dar trūksta reikalingų metinių darbo ketvirčių, tai iki tų metų, kuriais išdirbama paskutinė tokia reikalinga ketvirtis; c) jei tuo būdu apskaičiuotas metų skaičius yra 10 ar mažiau, tai imami 5 metų uždarbiai arba, jei dirbta mažiau, kaip 5 metai tai tik, kiek uždirbta per tą trumpesnį laiką, ir abiem atvejais šių uždarbių suma padalinama iš 60 mėnesių, o tiems, kuriems čia nurodytu būdu apskaičiuojamas laikotarpis sudaro 11 ar daugiau metų, imami uždarbiai tiekos metų, kiek jų lieka iš to laikotarpio atmetus 5 metus, ir tų uždarbių suma padalinama iš tiek mėnesių, kiek jų sudaro šiuo būdu likęs metų skaičius, ir d) jei yra dirbta daugiau metų, negu jų yra reikalinga, imami metai su geriausiais uždarbiais.

Be to, jei kam dėl nedarbingumo uždarbiai buvo "užšaldyti", kam atlikti, kaip jau sakyta, yra nustatyta tam tikra procedūra, tai tokiems asmenims, apskaičiuojant čia nurodytą reikalingų metų skaičių, leidžiama išmesti dar ir tas "užšaldytas" laikas, jei po to dar lieka ne mažiau, kaip 5 metai.

Šitaip mėnesinį uždarbio vidurkį apskaičiavus, pati senatvės pensija apskaičiuojama tuo būdu, kad imama 55% iš pirmųjų to vidurkio 110 dol. ir 20% iš likusios jo sumos, gauti rezultatai sudedami ir jų suma padidinama dar 7%. Tatai, t.y. taip gauta galutinė suma ir bus pati pensija. Jei ji išeina mažesnė, negu 40 dol., tai padidinama iki šios sumos, nes tokia dabar yra minimalinė senatvės pensija. Jei kas tokios pensijos nori dar nesulaukęs 65 metų amžiaus, tai ji, įskaitant čia ir minimalinę pensiją, kaip jau minėta, atitinkamai sumažinama.

Klausimas, kaip apskaičiuojama pensija tiems žmonėms, kurie po 1960 m. nėra išdirbę 6 metinių ketvirčių, bet yra dirbę prieš tai, čia apleidžiamas, nes tokių žmonių, kurie dar galėtų pagal tai pensiją gauti, dabar gali būti likę labai mažai, o kiti jau susitvarkę. Tiesa, kitas tokiems žmonėms taikomas apskaičiavimo būdas tam tikrais atsitikimais gali būti panaudotas taip pat ir asmenims, kurie po 1950 m. jau yra išdirbę 6 metines ketvirtis, jei jiems tuo būdu apskaičiuota pensija išeitų didesnė, tačiau toki atsitikimai irgi yra labai reti.

Apskaičiuojant senatvės pensiją, uždarbis tų metų, kuriais jos paprašoma, neimamas dėmesin. Dėl to, jei tas uždarbis yra toks, kad dėl jo pensija galėtų padidėti, sekančiais metais galima prašyti pensiją dėl tokio uždarbio perskaičiuoti ir ją atitinkamai padidinti. Taip pat, jei pensininkas dirba po tų metų, kuriais jam pensija paskirta, ir per metus uždirba daugiau, kaip 1200 dol., jei toks uždarbis yra pakankamai aukštas pensijai padidinti, galima irgi kiekvienais sekančiais po tokio uždarbio metais prašyti pensiją iš naujo apskaičiuoti. Tas taikoma ir tiems, kas dėl išėjimo į pensiją prieš 65 metus amžiaus gauna ją sumažintą.

Pensijos prašant, reikia tuo reikalu kreiptis į vietinę socialinės apdraudos įstaigą.

Jei pensijos paprašoma praėjus kiek ilgesniam laikui po to, kai jau buvo susidariusi teisė ją gauti, tai už prėjusį laiką ji gali būti išmokama tik iki 12 mėnesių atgal.

II. NEDARBINGUMO PENSIJA

Socialinės apdraudos nedarbingumo pensija gali būti pripažinta tik tokiems asmenims, kurie dar neturi 65 metų amžiaus, yra tapę pastoviai nedarbingi ir paskutinių 10 metų laikotarpyje prieš tai bent 5 metus yra dirbę socialinės apdraudos apimamą darbą.

Tokiai pensijai gauti reikia, kad nedarbingumas būtų gana rimtas, būtent: s) kad asmuo dėl atsiradusių fizinių ar protinių pastovių trūkumų būtų nepajėgus bet kuriamrimtesniam darbui, kuriuo uždirbami reikiami pinigai, ir tokio darbo jau nedirbtų, b) kad tokiu nedarbingu jis būtų išbuvęs bent 6 mėnesius ir c) kad būtų numatoma, jog šis nedarbingumas truks gana ilgą laiką.

Asmuo, padavęs prašymą nedarbingumo pensijai gauti, turi tik pasirūpinti, kad būtų užpildytas jam tokiu atveju įteikiamas tam tikras blankas (medical report form), kurį užpildo jo gydytojas arba ligoninė ar klinika, kur jis buvo gydomas, suatsakymais į tai, kokius sveikatos trūkumus gydytojai yra radę, kiek tie trūkumai yra rimti, ką yra parodę medicininiai tyrimai ir kaip buvo gydomas, o ar nedarbingumas tikrai yra toks, kaip numato socialinės apdraudos įst., kad reikia pripažinti nedarbingumo pensiją, sprendžia tam tikra valdinė komisija, pasiremdama gautais medicininiais duomenimis ir atsižvelgdama į amžių, praeity dirbtą darbą bei į kitas aplinkybes.

Pripažinta tokiam asmeniui nedarbingumo pensija apskaičiuojama taip, kaip ir senatvės pensija, laikant nustatytą šitokio nedarbingumo pradžios dieną tolygią 65 metų amžiaus dienai, t.y. lyg jis tokią dieną jau būtų sulaukęs 65 metus. Dėl amžiaus ši pensija nesumažinama. Sulaukus šitokiam pensininkui 65 metų amžiaus, jo nedarbingumo pensija automatiškai pakeičiama į senatvės pensiją.

III. ŠEIMOS PENSIJA

Be pačių senatvės ar nedarbingumo pensininkų, kai jie savo pensiją jau gauna, neatsižvelgiant į tai, ar jie yra vyrai ar moters, tam tikrą pensiją, kaip pagrindinės pensijos priedą, gali gauti ir kai kurie jų šeimos nariai, būtent:

a) vaikai iki 18 metų amžiaus, jei jie nėra vedę ar ištekėję, o jei kuris jų dar prieš 18 metų yra patapęs nedarbingas ir pasilikęs toks po to, tai ir po 18 metų amžiaus;

b) žmona, neatsižvelgiant į jos amžių, jei yra pirmesniame punkte nurodytų vaikų ir ji juos globoja;

c) žmona, sulaukus 62 ar daugiau metų amžiaus, neatsižvelgiant į tai, ar yra globojamų vaikų,

ir d) vyras, jei jis jau yra sulaukęs 62 ar daugiau metų amžiaus ir buvo žmonos išlaikomas, bet tik tuo atveju, jei tokia žmona, prieš įgydama teisę senatvės pensijai gauti ar prieš patapdama nedarbinga, paskutinių 3 metų laikotarpy turi išdirbusi bent 6 užskaitomas metines darbo ketvirtis (apie jas plačiau jau pasisakyta skyriuje apie senatvės pensiją), jei jos teiktas vyrui išlaikymas sudaré bent pusę to, kas išlaikymui buvo reikalinga, ir jei tas išlaikymas buvo teikiamas pradedant jai senatvės pensiją gauti ar patampant nedarbinga.

Be to, šeimos nario pensijai gauti dar reikalaujama, kad punkte "c" nurodyta žmona ir punkte "d" nurodytas vyras santuokoje su pagrindiniu pensininku būtų išbuvę bent 1 metus laiko, išskiriant tuo atvejus, kai tokia pora yra susilaukusi vaiko arba jei santuokos metu jie yra turėję teisę į pensiją pagal kitą asmenį; šiais pastaraisiais atvejais paminėtas 1 metų nuostatas netaikomas.

Kiekvienas čia kalbamas šeimos narys pensijos gali gauti tiek, kiek sudaro pusė pagrindinės pilnos pensijos, neatsižvelgiant į tai, jei pagrindinis pensininkas būtų išėjęs į pensiją. Bet taip pat yra nustatyta, kad visi šeimos nariams mokami toki pensijos priedai kartu su pagrindine pensija neturi viršyti nustatyto šeimos pensijos maksimumo, kuris dabar yra 254 dol. toms pensijoms, kurių pagrindinė suma yra 116 dol. ar daugiau, o kitoms įvairuoja pagal mėnesinį uždarbio vidurkį, iš kurio jos apskaičiuotos, pvz.: pensijai, apskaičiuotai iš 75 dol. ir dabar sudarančiai 45 dol. maksimalinė šeimos pensija yra 67 1/2 dol; pensijai, apskaičiuotai iš 100 dol. ir dabar sudarančiai 59 dol., maks. šeimos pensija yra 88 1/2 dol., ir t.t. Dėl to tais atvejais, kai šeimos narių skaičius yra kiek didesnis ir jiems priklausantieji pensijos priedai kartu su pagrindine pensija viršyja tokiai pensijai nustatytą maksimalinę šeimos pensijos sumą, tie priedai yra atitinkamai sumažinami.

Žmonai, jei ji neturi savo globoj galinčio pensiją gauti vaiko ir vyrui, kuris pensiją gaunančios žmonos buvo išlaikomas, jei jie, kaip šeimos nariai, priklausančių jiems pensijos priedų paprašo ir juos gauna tarp 62 ir 65 metų amžiaus, tie priedai yra sumažinami atmetant iš jų po 25/36 procento arba po 1/144 dalį, už kiekvieną mėnesį, kiek jų trūksta iki 65 metų amžiaus nuo tos dienos, nuo kurios pensijos priedas mokamas, ir taip sumažintas šis priedas paliekamas toks jau visam laikui, t.y. ir po to, kai jį gaunantis asmuo jau būna sulaukęs 65 metų amžiaus.

Šeimos nariai, kai jie yra kvalifikuoti ne vienai, bet dar ir kitai socialinės apdraudos numatytai pensijai, pavyzdžiui, vaikai tėvų, kurie arba gauna senatvės ar nedarbingumo pensijas, arba žmona, išsidirbusi savo asmeninką pensiją, dėl to gauti daugiau pensijų, negu vieną, negali, o gauna tik tą, kuri išeina didesnė.

Dėl prašymo šeimos nario pensijai gauti čia pasakytina tas pat, kas jau yra pasakyta skyriuje apie senatvės pensiją.

(Bus daugiau)

Iš Teisininkų Žinios
Nr. 27-28, 1965 m.

DIRVOJE GALITE
NUSIPIRKTI
ĮVAIRIŲ KNYGŲ

KALĖDINIAI SIUNTINIAI!

Mieli tautiečiai, nudžiuginkite artimuosius Lietuvoje pasiųsdami jiems dovanelių Kalėdoms ir Naujiems Metams!

Mes esame sudarę tris specialius didžiai vertingus šventinius siuntinius, kurių kaina Jums bus prieinama ir kokybė sužavės gavėjus. Štai jie:

Kalėdinis P(rabanginis) I

Angl. paltui vilnonė velour medžiaga 3 jardai; išeiginiai vyr. arba mot. kostiumui vilnonė angl. medž. 3½ jd.; nepermatimo nailono medž. suknelei — 4 jd.; kaklaraištis; šilkinė skarelė; šokolado dėžė — 1 sv.; švelnaus nailono mot. baltiniai — apatinukas ir kelnaitės; vyr. išeiginiai nailono marškiniai ir vyr. arba mot. skotiškos vilnos nertinis **tik už 99 dol. su pasiuntimu ir muitu!**

Kalėdinis S(taigmeninis) II

Angl. viln. medžiaga dviems vyr. arba mot. kostiumams — 7 jardai; labai graži portugališka merž. šiltai suknelei — 4 jardai; 2 poros nailono kojinių; vyr. arba mot. vilnonis nertinis; vyr. nailono išeiginiai marškiniai ir šokolado dėžė — 2 sv. **tik už 75 dol. su pasiuntimu ir muitu!**

Kalėdinis D(ovaninis) III

Angliška viln. medž. vyr. arba mot. eilutei — 3½ jd.; medž. šiltai gražiai mot. suknelei — 4 jd.; sunkaus itališko šilko medž. suknelei — 4 jd.; šilkinė skarelė; 2 poros nailono kojinių ir 2 svarai šokolado **tik už 60 dol. su pasiuntimu ir muitu!**

Be to tebesiunčiame mūsų populiariuosius standartinius siuntinius: V-3, 10½ jd. viln. kost. medž. — 55 dol.; P-3, 6 jardai paltines viln. medž. dviems paltams ir 3½ jd. išeiginiam kostiumui viln. medž. — 75 dol.; N-4, 16 jd. nailono medž. 4 suknelėms — 45 dol.; NMSK — 3 nertiniai, 3 išeig. marškiniai; 3 viln. skarelės ir atkarpa 3½ jd. viln. medž. kostiumui už 75 dol. ir M-13 aukšto kaloriteta 22 sv. maisto siuntinį tik už 30 dol.

Automobilius, dviračius, siuv. mašinas, svaig. gėrimus ir tabaką (sov. gamybos) galime pristatyti iš Kaune ir Vilniuje esančių kooperatyvų.

Siunčiame ir jūsų pačių sudarytus siuntinius (tik naujų prekių). Tokius siuntinius iki 22 sv. galite adresuoti mums ir mes juos išekspedijuosime į Lietuvą už 12 dol., įskaitant mūsų patarnavimą, licenciją, draudimą ir supakavimą. Gi už čia apmokėtą muitą pateiksime oficialią sąskaitą. Prie tokių siuntinių galima pridėti šį-tą ir iš mūsų kataloginių angliškų prekių.

Siųskite užsakymus ir reikalaukite pavyzdžių:

Baltic Stores Ltd.
421 Hackney Rd.
London, E. 2.
Great Britain.

Seniausia šioje srityje lietuvių firma. Greitas, garantuotas gavėjo parašu patvirtintas pristatymas!

Atstovai JAV: **L. Venckus, 7030 So. Talman Ave., Chicago, Ill., tel. 436-0494; GAIVA, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.**

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Import. German VSOP Brandy .... 5th — **4.98**
2. Krupnikas — Honey punch ..... 5th — **3.69**
3. Napoleon Imp. French Brandy .... 5th — **3.35**
4. Cream De Banana Liqueur ..... 5th — **3.19**
5. Chianti Imp. Wine ..... Full Q. — **0.98**
6. Imp. German Wines (May Wine, Liebfm.) ..... 5th — **0.98**
7. Imp. German Zeller Schwarze Katz ..... 5th — **1.29**

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper
Established 1915

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published tri-weekly except Holidays and semi-weekly in July and August by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year $11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams $11.00, pusei metų $6.00. Dirva išeina: tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpiūčio mėnesiais.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ILGAI IŠLIEKANTIS PAVYZDYS

Artėjant Jaunimo Metams, vienur kitur pasigirsta balsai -- ar išvešime, ar užteks ištvermės, ar pajėgsime viską suorganizuoti, kiek yra užplanuota ir užsibrėžta. Kiekvieno didesnio darbo išvakarėse užsiliepsnoja abejonių liepsnelė, iškyla savo pajėgumą pervertinančios mintys. Ir Jaunimo Metų rengėjams užsibrėžto darbo apimtis kelia rūpesčio. Keltų gal dar didesnių rūpesčių, jei ne to paties jaunimo atliktas didelis darbas -- Lapkričio 13 d. Manifestacija.

Kalbant apie praėjusį įvykį, nėra abejonės, kad bus tokių, kurie suras ne mažą eilę įvykusių nesklandumų, trūkumų ir minčių, kad -- "galėjo būti ir geriau". Tai visų mūsų darbų "įvertinimo" rezultatas toje žmonių kategorijoje, kurie negali pasididžiuoti bet ką geriau atlikę. Posakis -- "galėjo būti geriau" yra ir lieka tuščių burbulų, kol atliktam darbui nėra šalia pastatomas kitas, panašus 'kritikų' atliktas darbas. O esmėje, Lapkričio 13 d. Manifestacija, tiek savo organizaciniu planingumu, tiek įdėto darbo skale, tiek ir savo rezultatais lygaus sau kito tokio atlikto darbo neturi.

Kas beko, visuomet galime su pasididžiavimu žvelgti praeitin ir rasti didelių užsimojimų ir atliktų darbų Lietuvos reikalui. Apie tai rašė ir rašys -- ir visai pagrįstai didžiuosis -- senosios kartos lietuvių veikėjai. Bet šiuo metu visa lietuvių visuomenė džiaugiasi ir didžiuojasi ne vien atliktu žygiu, bet ne mažiau ir tuo, kad tą žygį -- manifestaciją -- suruošė ir pravedė jaunosios kartos veikėjai.

Tai turėtų būti svariu ir reikšmingu tramplinu besiruošiantiems stoti į Jaunimo Metų ir Jaunimo Kongreso darbą. Tas darbas, kaip matome, nėra atliekamas tik šūkiais ir atsišaukimais, bet jame glūdi daug gilesni ir jautresni motyvai. Tam visam darbui reikalingi ne tik nutarimai ir planai, bet ir būrys įtikėjusių ir pasišventusių talkininkų. Ne be to, kad reikalingas ir visuomenės įtikinimas užsimoto darbo nauda ir prasme.

Kelias į Jaunimo Metus ir Jaunimo Kongresą yra praskintas ilgai išliekančiu ir neužmirštamu pavyzdžiu, kuris savo kulminacinį tašką pasiekė lapkričio 13 d. New Yorke. Kiek tos Manifestacijos rengėjai yra užsitarnavę trumpalaikio poilsio fizinei įtampai pašalinti, tiek naujiesiems Jaunimo Metų organizatoriams reikia iš to pavyzdžio pasisemti jėgos ir dvasinės stiprybės, kad pradėtasis mūsų jaunųjų veikėjų kelias nenukryptų nepasitikėjimo savim ir savo jėgom traukos įtakoje.

Darbas yra pradėtas ir jam tęsti neužteks tik žodinių patarimų. Moralinė paspirtis privalėtų ateiti jau dabar -- tiek iš vyresniųjų, tiek ir iš jaunimo tarpo. Techniškasis paruošties darbas vyksta vadovybės ir talkininkų posėdžiuose, pasitarimuose. Į tą darbą jau yra įjungtas nemažas būrys tiek jaunesnių tiek ir vyresnių veikėjų. Bet ir kiek toliau stoviuntieji ir tiesioginiai į tą darbą dar neįsitraukę privalėtų jau dabar atkreipti dėmesį į artėjančių įvykių raidą ir rasti būdų, kaip stiprinti ir jau bent moraliai remti (kad ir žodžiu bei raštu) tuos, ant kurių gula vis sunkėjanti atliktino darbo našta. Susirūpinti jau dabar turėtų tiek jaunimo, tiek ir senimo organizacijos ir savo veiklą kreipti artėjančių Jaunimo Metų programos kryptim.

(j.č.)

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje lapkričio 6 d. atšventė korporacijos 43 metų sukaktį. Į iškilmes Jaunimo Centre atsilankė korporacijos garbės filisteris Juozas J. Bachunas, PLB pirmininkas, kuris sveikindamas korporaciją kvietė dalyvauti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese ateinančiais metais Chicagoje. Prie stalo sėdi: Juozas Žemaitis, Uosis Juodvalkis, Algis Ignatonis, vyr. vald. pirm. Rimas Staniūnas, Elvyra Kavaliūnaitė, Mindaugas Šimkus, Kristina Sabaliauskaitė, Vytautas Kasniūnas, dr. Jonas Juodikis. V.A. Račkausko nuotrauka

DROBNIO BANDYMAS PRIEŠINTIS

A. DROBNYS, valstybinės plano komisijos pirmininkas Vilniuje, specialiame straipsnyje lapkričio 3 d. Tiesoje dėjo pastangas išaiškinti naujus uždavinius naujose Lietuvai sudarytose pramonės pertvarkymo sąlygose.

Pakartojęs jau žinomą patvarkymą, kuriuo mašinų gamybos ir metalo perdirbimo įmonės paimamos atgal maskvinių ministerijų tiesioginėn priklausomybėn, o beveik visa kita pramonė irgi grąžinama iš Maskvos diriguojamų (sąjunginių-respublikinių) ministerijų žinion, paskirsčius įmones toms ministerijoms pagal pramonės šakas, Drobnys vistiek stengėsi kartoti jau Maskvoj sakytus užtikrinimus, esą visa tai "jokiu būdu nereiškia, kad vėl būtų grįžtama prie pramonės valdymo struktūros bei formų, galiojusių iki liaudies ūkio tarybų sukūrimo".

Tą patį ir Kosyginas sakė. Tas bandė pridurti ir paaiškinimą, kodėl ta reforma nėra grįžimas į stalininių laikų struktūrą ir formas, tik paaiškinimas buvo miglotas, neįtikinantis. A. Drobnys irgi bando tą patį teigimą paaiškinti bei įrodyti, bet dar miglotesniu, visiškai nieko neišaiškinančiu pareiškimu, būtent:

"Šakinio pramonės valdymo atkūrimas vyksta nauju pagrindu, t.y. milžiniškai išaugus šalies industriniam potencialui, o svarbiausia, įgyvendinant ištisą priemonių kompleksą planavimui tobulinti, pramonės gamybos ekonominiam skatinimui ir ūkiskaitai įmonėse stiprinti, jų ūkiniam savarankiškumui plėsti bei darbuotojų materialiniam suinteresuotumui bendrais gamybos rezultatais didinti"...

Tokioje didelio stiliaus ir mažo aiškumo posakių jūroje visdėlto yra išsitartas pagrindinis A. Drobnio susirūpinimas, kurį jis buvo bandęs sakyti ir Maskvoj, bet kuris tenai liko praleistas negirdomis. Tas susirūpinimas yra:

"teisingai derinti atskirų pramonės šakų vystymosi planavimą iš centro su gamybinių jėgų vystymo uždaviniais pagal teritoriją, atsižvelgiant į vietos ekonomines ir gamtines sąlygas ir bendrą respublikos ekonomikos vystymosi kryptį. Vadinasi, mūsų respublikos planavimo organų pagrindinis uždavinys -- užtikrinti kompleksinį liaudies ūkio vystymą, formuoti racionaliausią visos pramonės struktūrą, nepriklausomai nuo atskirų pramonės šakų ir įmonių pavaldumo išlaikant ekonomiškai pagrįstas mūsų pramonės vystymosi kryptis ir tendencija"...

Taip atsargiai išdėstęs į rutininius (partijos prakalbose įprastus) posakius įvyniotą mintį, kad svarbu stengtis išlaikyti vieningą ir racionalią Lietuvoj esamos pramonės struktūrą, A. Drobnys čia pat įspėjo:

"Kalbant apie kompleksinio respublikos liaudies ūkio vystymo uždavinius, būtina pabrėžti, kad jų sėkmingas sprendimas žymia dalimi priklauso nuo to, kaip bus įgyvendinamas sąjunginės priklausomybės pramonės, t.y. mašinų gamybos ir metalo apdirbimo ekonomiškai pagrįsta perspektyva".

Nurodęs, jog ši sunkiosios pramonės šaka turi sprendžiamą reikšmę visai pramonei, A. Drobnys įkalbinėja, kad reikia lyg ir nepasiduoti grąžinamajai centralizacijai:

"... nežiūrint į pasikeitusį jos (mašinų ir metalo pramonės) priklausomybės pobūdį, būtina skirti ir toliau ne mažiau dėmesio šios pramonės šakos vystymo klausimams. Ypač svarbu išlaikyti pagrindines respublikos mašinų gamybos specializavimo kryptis, sutinkamai su esamais darbo ištekliais bei miestų vystymo perspektyvomis".

A. Drobnio susirūpinimas turi pagrindo, nes Maskvos ministerijos moka steigti stambias įmones iš akies parinktose vietose, ir ypač moka prigabenti "darbo išteklių" (rusų darbininkų bei specialistų) ta dingstim, kad vietoje nėra pakankamai prityrusių žmonių. Jau veikiantieji didesnieji fabrikai ir ypač Elektrėnai yra ryškiausi to liudytojai. Tuo tarpu, kaip A. Drobnys čia pat išsitaria, Lietuvoj yra bedarbių, nors tuo vardu atvirai ir nevadinamų:

"Mūsų respublikos sąlygomis pirmaeilę reikšmę turi racionalaus darbo išteklių panaudojimo, teisingo jų paskirstymo teritorijoje problemos. Dabartiniu metu nemaža darbingo amžiaus gyventojų dalis dar nedalyvauja visuomeninėje gamyboje, o yra užimti asmeniniame ir namų ūkyje".

Kadangi sovietinėje santvarkoje "asmeninis ir namų ūkis" negali būti kitoks, kaip butas arba riboto dydžio namas, prie kurio kaime gali būti žemės sklypelis iki 60 arų dydžio, -- dalykai, kuriuos turi turėti ir kiekvienas dirbantysis visuomeniniame ūkyje (įmonėje, kolchoze ar valdinėj tarnyboj), tai kiekvienas darbingo amžiaus asmuo, kurs tėra užimtas tokiame "ūkyje", iš tikrųjų neturi apmokamo darbo, yra tipiškas bedarbis. Tokių, Drobnio teigimu, Lietuvoje esanti nemaža gyventojų dalis, sudaranti pirmaeilės reikšmės problemą.

(E)

Spaudoje pasidairius

NIEKAS NETURI MONOPOLIO

Draugas lapkričio 11 d. vedamajame (Nauja Ugnis New Yorke, J. Pr.), užgirdamas Lapkričio 13 d. Manifestaciją ir jos rengėjus rašo:

"Iš Lietuvos atvykusieji žmonės praneša, kad atstovų rūmų nutarimas dėl Lietuvos išlaisvinimo, kad Washingtone darytos demonstracijos labai nervino okupantus ir labai džiugino pavergtuosius. Mūsų laisvės išsiilgę okupacijos prievartą kenčiantieji broliai per atvykstančius siunčia žinią, kad daugiau tokių dalykų būtų organizuojama, ir dabartinis laisvės žygis New Yorke yra to išsipildymas.

Mums ypatingai miela, kad pagrindiniai šio žygio organizatoriai buvo jaunoji karta ir kad tarp išvykstančiųjų tame didžiajame mitinge ir demonstracijose dalyvauti didžią dalį užima mūsų moksleivija, studentija, organizuotas jaunimas, kurio vadovai atskirais atsišaukimais savo narius ragino dalyvauti. Pastarieji gražūs laimėjimai Washingtone, o dabartinis -- New Yorke yra daugiau kaip ir privačios iniciatyvos, mūsų jaunesniųjų ryžtingo darbo vaisius. Tai ženklas, kad lietuviškoji visuomenė, nors ir yra davusi įgaliojimus įvairiems veiksniams vadovauti laisvės kovai, bet nėra jiems palikusi monopolio, parodo ir savą iniciatyvą, kuri vainikuojama taip gražiais laimėjimais. Demokratiškoje visuomenėje taip ir turi būti.

***

Laisvės mitingas ir demonstracijos New Yorke yra dabartinio sąjūdžio spindinti viršūnė, bet tai neturi būti pabaiga. Šis sąjūdis įnešė naujų impulsų į mūsų išeivijos centrus ir turi būti tęsiamas toliau. Lietuvių laisvės šauksmui reikia ieškoti daugiau vietos įvairių didmiesčių spaudoje. Po kiek laiko įvairiuose didžiuosiuose laikraščiuose ir vėl gali pasirodyti atsišaukimai, pasirašyti kitų įtakingųjų žmonių. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimai, Pavergtųjų tautų savaitės iškilmės turi iš uždarų savybės susirinkimų virsti didmiesčio gatvių demonstracijomis, kurios rastų atgarsio spaudoje, radijuje, televizijoje."

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau **80 metų** tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraustiems nariams.

SLA — **didžiausia** lietuvių fraternalinė organizacija — duoda **gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą**, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS **neieško pelno**, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip **tris su puse milijono dolerių** kapitalą, tad **jo apdrauda tikra ir saugi.** Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių **reikalingiausias apdraudas** nuo $100.00 iki $10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą **Taupomąją Apdraudą — Endowment Insurance**, kad jaunuolis gautų pinigus aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už $1,000.00 apdraudos tik $3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama **lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams.** Už $1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis $2.00 į metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijų. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie **Susivienijimo** darbus.

Gaušit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30 Street, New York, N. Y. 10001

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- *Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.*
- *Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.*

MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Irenos Gintautienės baleto studijos grupė šokėjų repeticijos metu.

GINTAUTIENĖS BALETO STUDIJA RUOŠIASI VAKARUI EAST ST. LOUIS

Ir mažas kelmas didelį vežimą verčia. Nors East St. Louis lietuvių kolonija negali pasigirti narių gausumu, bet kai gyvųjų narių širdis ir protas įsijungia akcijon -- pasiekiami gražūs rezultatai. Lietuvių Bendruomenės užbrėžtis įstoti nariu į Lietuvių Fondą įnešant 1,000 dolerių buvo įgyvendinta per du metus. Šįmet Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos skyriui pasisakius už rėmimą lietuvių žygio į Jungtines Tautas lapkričio mėn. 13 d. paskiriant tuč tuojaus iš kasos $25.00 ir Lietuvių Bendruomenės skyrius emėsi pravesti rinkliavą ir išdava buvo gan maloni -- kolonijos lietuviai suaukojo $300, aiškiai kalbant, kad lietuviška širdis ir protas gali efektyviai pasireikšti esant aiškiems uždaviniams.

Pasisekęs ALT S-gos East St. Louis Apylinkės skyriaus vakaras, įvykęs spalio mėnesį, kur programą išpildė viešnios iš Chicagos studentės 3 seserys Sruogytės ir skyriaus narės Irenos Gintautienės klasikinio baleto mokyklos mokinės, atidarė duris į sezono kultūrinių vakarų ir pramogų pradžią. Į šį vakarą taip pat iš Chicagos buvo atvykęs ALTS Centro Valdybos narys C. Modestavičius -- organizacinių ir jaunimo reikalų derintojas ir tvarkytojas, kuris su skyriaus valdybos nariais turėjo išsamų informacinį pašnekesį. Pažymėtina, jog šin vakaran atsilankė ne mažokai amerikiečių ir latvių atstovų.

Šį pasisekusį subuvimą sekė Lietuvių Bendruomenės skyriaus derliaus vakaras. Po šio vakaro seks Irenos Gintautienės klasikinio baleto mokyklos rečitalis lapkričio mėn. 21 dieną 3 val. po pietų East St. Louis Senior High School Auditorium 4901 State St. Mokyklos mokinės su pačia mokyklos vedėja išpildys: "Miegančiąją gražuolę" pagal Čaikovskio muziką. "Miegančioji gražuolė" yra keturių aktų su prologu ir apotheose ištisinis baleto veikalas, šios mokyklos paruoštas pagal originalią Marius Petipa choreografiją. Graži Čaikovskio muzika ir puikūs kostiumai, nėra abejonės, suteiks visiems estetinį pasigėrėjimą ir kultūrinę pramogą. Tai graži proga ir jauniesiems ir vyresniesiems atitrukti nuo kasdieninės pilkumos ir įnešti grožio dvelktelėjimą savo dvasion ir mintysna, atsilankant į šios mokyklos mokinių pasirodymą.

B.T.

Bostono j.s. Nemuno tunto budžiai. Sėdi iš kairės: G. Čepas, B. Kovas, M. Manomaitis. Stovi: I. Vileniškis, P. Jančauskas, svečiai iš Chicagos E. Vengianskas ir Tėv. J. Raibužis, K. Gruzdas. Trečioj eilėj stovi: M. Antanavičius, Mickūnas, V. Ulevičius, V. Adomavičius, J. Vaičjurgis, D. Jančauskas.
B. Kerbelienės nuotrauka

KETURI METAI NEMUNO TUNTUI

LJS Bostono Nemuno tuntas lapkričio 6 d. atšventė savo veiklos 4 metų sukaktį.

Tuntą sveikino Lietuvių Jūrų Skautijos vyr. skt. Ed. Vengianskas, vyr. skt. Gasnerienė ir kiti.

Nemuno tuntas įsikūręs prieš 4 m. iki šiai dienai stipriai laikosi, bet audrų būta įvairių. Dalis pirmųjų steigėjų pasitraukė, kiti supasyvėjo, trečius palaužė šiaurūs vėjai, jų vieton atėjo kiti. Jaunimo tarpe irgi panaši istorija. Iki šiol ilgiausiai Nemuno tunto vairą sekmingai išlaikė tuntininkas j. paskt. P. Jančauskas.

Iškilmingoje sueigoje dalyvavo naujai paskirtas Nemuno tunto kapelionas kun. Albinas F. Janiūnas, apie 30 j. skautų-čių ir gražus būrelis tėvų ir svečių. Ta proga B. Kovas ir G. Čepas pakelti į vyr. valtininkus, D. Jančauskas ir J. Lendraitis į valtininkus, P. Manomaitis į vairininko, o j. bebrai V. Steponaitis ir A. Bajerčius į upeivių laipsnius. Inž. E. Prantis apdovanotas jūrų skautų rėmėjo ženkleliu. J. skt. M. Manomaitis apibūdino Nemuno tunto 4 m. veiklą. Visi su malonumu stebėjom filmą iš šių metų vasaros stovyklos, kurią paruošė vyr. skt. Ed. Vengianskas. Vaišių metu tėvų komiteto pirmininkė Irena Manomaitienė visus nuoširdžiai sveikino, o inž. V. Izbickas įtikino susirinkusius, jog būtinas reikalas įsigyti didesnį burlaivį, su kuriuo būtų drasu leistis atviron jūron. Po vaišių jaunimas smagiai pasišoko.

LJS Nemuno tuntas paaukojo lapkričio 13 d. manifestacijai 10 dol., beto jo vėliavos pievėsavo didžiajame lietuvių jaunimo žygyje į Jungtines Tautas.

B. Kovas

A. SMETONOS

MONOGRAFIJA,

parašyta A. Merkelio,

sukėlė didelį tuo leidiniu susidomėjimą. Veikalas plačiai pasklido lietuvių visuomenėje, spaudoje komentuojamas, nagrinėjamos jo gerosios pusės ir iškeliami trukumai.

Liko nedidelis to veikalo kiekis dar neišplatintas.

Kol dar ne vėlu, užsisakykite tą didelio formato, 786 psl., kietais viršeliais leidinį, siunčiant čekį ar pašto perlaidą:

K. POCIUS
3908 Fir Street
East Chicago, Indiana 46313

arba

DIRVA
6907 Superior Avenue
Cleveland, Ohio 44103

KAINA — 12,50 DOL.

RETA PROGA

įsigyti papiginta kaina Dirvos išleistas knygas.

PALIK AŠARAS MASKVOJE

B. ARMONIENĖS atsiminimai iš Sibiro, lietuvių kalboje. Knyga gausai iliustruota retomis nuotraukomis. KAINA $3.00

KELIAS Į KAIRĘ

ALĖS RŪTOS romanas, premijuotas Dirvos konkurse. KAINA $3.00

DAILININKAS RAUBA

VINCO RAMONO novelės. KAINA $3.00

ALMA MATER

R. SPALIO romanas iš studentų gyvenimo Nepr. Lietuvoje. KAINA $5.00

Visų keturių knygų bendra kaina $14.00, bet Dirvos skaitytojai naudodamies knygų išpardavimo vajum, moka tik

10 DOL.

už keturias knygas.

— — — — — IŠKIRPTI — — — — —

DIRVOS ADMINISTRACIJAI
6907 Superior Avenue
Cleveland. Ohio 44103

Prašau man išsiųsti keturias knygas: Palik Ašaras Maskvoje, Kelias Į Kairę, Dailininkas Rauba ir Alma Mater, už papigintą kainą — 10 dol.

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

.....

— — — — — — — — — — — — — — — —

Prie šio jungiamas čekis ar money order 10 dol. sumoje.

TREMTINIŲ KAPAI V. VOKIETIJOJE

Vokietijoj yra dviejų rūšių kapinės: pastovios ir laikinos. Pastoviose kapinėse reikia kas 25-30 metų mokėti nuomą ir pačiam kapą prižiūrėti, o laikinos kapinės po 20-30 metų panaikinamos. Jei artimieji nori, gali iš laikinų kapinių mirusiojo palaikus perkelti į pastovias; toks perkėlimas kainuoja 100-200 dolerių.

Jei kapinės likviduojamos, giminės gali paminklus pasiimti, kitu atveju kapinių administracija su paminklais elgiasi savo nuožiūra. Balfo Centrui rašo iš Oldenburgo, kad ten kapinėse yra palaidota 38 tautiečiai, kurių giminės didžiąja dalimi randasi Amerikoje, tačiau likusius savo mirusius yra visai pamiršę, iš minėtų kapų skaičiaus sargas tvarko tik 2 kapus.

Rašytojas prašo Balfą pagelbėti sutvarkyti lietuvių kapus Oldenburge. Ar tai Balfo uždavinys?

BALFUI LABAI REIKALINGA LIETUVIŠKA ENCIKLOPEDIJA

Balfas rūpinasi duona, rūbais ir kitais nedatekliais. Kartas nuo karto šelpiamiesiems užsako lietuviškos spaudos, pasiunčia knygų pagal seną posakį: "Ne viena duona žmogus gyvas". Senukas mokytojas ar šiaip inteligentas dažnai lengviau išgyvena fizinį badą ar šaltį, nei dvasinį skurdą. Knygų Balfui tikrai reikia, nors lietuvybės problemomis gal ir kas kitas turėtų rūpintis.

Šiuo metu lietuvių mokykla Nothingam Anglijoj, prašo Balfą paaukoti lietuvišką enciklopediją. Ar atsiras geradaris? (Rašyti Balfas, 105 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211).

K.L.J.

NEPAMIRŠKIT ATNAUJINTI DIRVOS PRENUMERATĄ!

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western,
tel. PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad., ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 val. iki 5 val. p. p.

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Ką liepsna, ir tik liepsna teikia maistui...
tą liepsna teikia ir Stroh's,
ir tik Stroh's

Joks kitas amerikoniškas alus nedaromas liepsnoje. Tik Stroh's. O kodėl? Labai paprastai. Ką liepsnos prisilietėjimas teikia gerai mėsai... liepsna teikia Stroh's skoniui. Darymu betarpe liepsna išgauna geresnio skonio iš visų priedų, dedamų į alų.

Tai tradicinis Senojo Pasaulio būdas darant gerą alų. Jūs jaučiate skirtumą. Iš pirmo karto. Po to, nesvarbu, kokį alų būtumėte vartoję, daug galimybių, kad pereisite į Stroh's. Tai todėl, kad Stroh's yra vienintelis amerikoniškas alus su liepsnoje daryto alaus skoniu.

Stroh's

LIEPSNOJE DARYTO SKONIS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Juozas Urbšaitis,** senosios lietuvių kartos veikėjas Clevelande, Lietuvių Klubo garbės pirmininkas, buv. Lietuvių Banko Clevelande direktorius, gavęs pakvietimą aukoti Dirvai 50 metų sukakties proga rašo, kad "skaitai ir skaitai Dirvą ir nejauti, kaip prabėgo 50 metų. Manau, kai žmogus skaitė 50 metų be pertraukos, tai turėtų gauti šiokią tokią dovaną... Taigi, aš jums patariu atvažiuoti kokią gražią dieną, o tada pasikalbėsime, gal ir aš galėsiu suteikti jums kokią dovanėlę..."

— Nedaug liko lietuvių, Dirvą skaičiusių be pertraukos 50 metų. Ne dovanėlėmis pasikeitime esmė, bet meilė ir prisirišimas savam laikraščiui ir ištikimybė lietuviškam reikalui. Tai Juozo Urbšaičio žodis, vertas daugelio lietuvių dėmesio.

• **Kongresmanas M. Feighan** Clevelande įvykusioje "All-American Conference to Combat Communism" konferencijoje pasakė pagrindinę kalbą užsienio politikos klausimais. Savo kalboje jis iškėlė reikalą sudaryti prie prezidentūros komisiją, kuri nustatytų veiksmingą programą pristatyti pasauliui Amerikos laisvės ir nepriklausomybėms principus. Tą komisiją turėtų sudaryti žmonės, turį gerą patirtį ir žinias apie komunistų "laisvinimo frontų" taktiką ir metodus ir kurie būtų pasišventę Amerikos laisvės ir nepriklausomybės principams.

Pagal M. Feighan iškeltą pasiūlymą, toji komisija privalėtų rekomenduoti prez. Johnsonui praktiškus dėsnius ir kaip juos panaudoti, kad pasaulis būtų išlaisvintas iš komunistinio jungo.

Ta proga jis savo kalboje apkaltino US Information Agency, kurios žinioje yra ir Amerikos Balso transliacijos. Jis sako, kad vietoj informavus tautas už geležinės uždangos apie pagrindinius mūsų užsienio politikos dėsnius, Amerikos Balsas pasitenkinęs tik eilinių žinių perdavimu. Visi klausimai, kurie tik galėtų kiek suerzinti rusus, išimami iš programos.

JAV turėtų sustabdyti kviečių pardavimą Sovietų S-gai, kol toji nesiliaus rėmusi ginklais š. Vietnamo, Kubos ir kt. komunistų, veikiančių "išlaisvinimo karams" sukelti įvairiose šalyse.

STUDENTAI

15-to LSS Suvažiavimo proga lapkričio 25 d. 8 val. vak. Akademikai ruošia Susipažinimo Vakarą Croation salėje, 6314 St. Clair Ave.

• **Alf. Milukas,** atvykęs į Clevelandą dalyvauti svarbioje antikomunistinėje konferencijoje, atsilankė į Dirvos redakciją, viešėjo pas dr. A. ir Br. Nasvyčius, bei susipažino su kitais lietuvių kolonijos veikėjais.

• **Dviem autobusais** ir visa eilė automobilių Clevelando lietuviai penktadienio vakare išvyko į New Yorką dalyvauti Lapkričio 13 Manisfestacijoje.

Palyginti su kitais miestais, tiek dalyvių skaičiumi tiek aukomis Clevelando lietuviai pasirodė aukštumoje ir pagirtinu būdu prisidėjo prie Lietuvos reikalui taip svarbaus įvykio.

Ne mažas būrys Čiurlionio Ansamblio narių taip pat prisidėjo prie kelionės į New Yorką, šiltais žodžiais paraginti savo meno vadovo muz. A. Mikulskio. Reikia pastebėti, kad Čiurlionio Ansamblis už poros savaičių vyksta į New Yorką ir Baltimorę koncertams.

* SKAUTININKĖ S. RADZEVIČIŪTĖ apmokėjo kelionės išlaidas į New Yorką dviem Neringos skaučių tunto skautėms. Tunto vadovybė širdingai dėkoja S. Radzevičiūtei už sudarytas sąlygas tuntą reprezentuoti kovoje dėl Lietuvos laisvės -- jaunimo žygyje į Jungtines Tautas.

• **G. ir N. Juškėnai** siunčia Dirvai ir visiems bičiuliams Clevelande sveikinimus iš Havajų, kur jie praleidžia smagias atostogas.

* NERINGOS SKAUČIŲ TUNTO vadovės ir skautės džiaugasi ir dėkoja gavusios patalpas -- būklą.

Būklą skautėms davė Superior Savings bankas virš jų Euclid-Superior skyriaus patalpų. Būkle galės vykti visos skaučių sueigos.

* NERINGOS SKAUČIŲ TUNTAS, gruodžio 5 d. švęs savo 15 metų sukaktį.

• **Tiek Clevelando, tiek ir kitų miestų pašto įstaigos** ragina visus piliečius naudoti prie savo ir adresato adresų ZIP Code numerį, vietoj buvusio zonos numerio. Tai ypač svarbu šiuo metu, kada auga Kalėdinio pašto siuntų skaičiai.

Siuntos su ZIP Code numeriu greičiau pasiekia adresatą.

• **Reikalinga gydytojo asistentė,** 25-55 m. amžiaus, pilnam ar dalinam laikui. Dėl darbo valandų teks susitarti.

Teirautis tel. EV 2-9261 po 4 val. p. p.

(120-126)

DOVANA JUMS

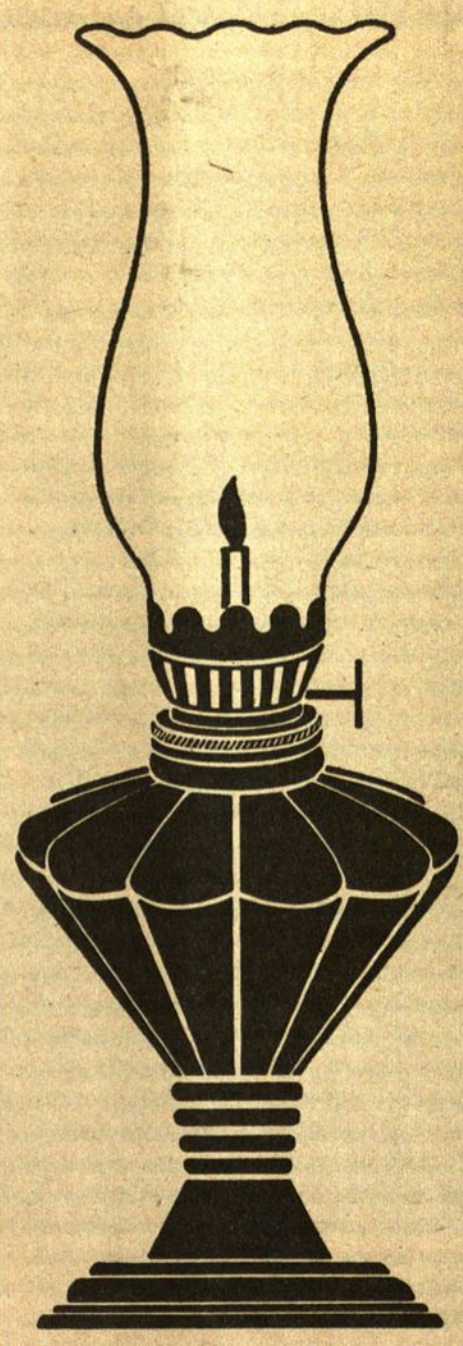

Norėtume įteikti jums puikią žibalinę lempą. Be jokio užmokesčio.

Ir mes tai padarysime. Tą minutę, kai įstosite į mūsų Kalėdinį Klubą. Žinoma, nebūtinai turite įstoti tuojau.

Kalėdos bus ir 1966. Bet jei įstosite į Kalėdinį Klubą dabar, turėsite pinigų, kurių reikės tuo metu. Ar ne lengviau taupyti jau dabar po $1 ar $2 ar $5 į savaitę, nei ateiti sekantį gruodį su didesne suma pinigų?

Taigi, kai pamatote tą šviesą, mes siūlome sustoti bet kuriame Society skyriuje ir atidaryti 1966 metų Kalėdų sąskaitą.

Nes esate kas nors specialaus mūsų Society

Society NATIONAL BANK
OF CLEVELAND

Federalinių Depositų Draudimo Bendrovės narys

MINT TAVERN
397 E. 156 gt., Cleveland, Ohio
DEGTINĖ, ALUS, VYNAS, GERAS MAISTAS.
PENKTADIENIAIS ŽUVIS IR KITI VALGIAI.
Šeštadieniais šokių muzika.
Sav. Mr. & Mrs. P. SUKIS
Tel. 531-9808

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND
HOME and REMODELING LOANS
• • • •
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue — EN 1 - 1763
936 East 185th St. — KE 1 - 7770

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į V. Giedraitį tel. 944-6835.

DARBAS SIUVAMOMIS MAŠINOMIS

Pastovus darbas. Aukštas valandinis atlyginimas ir akordinis darbas. Malonios darbo sąlygos. Apmokami šventadieniai ir atostogos.

WORK WEAR CORP.
1768 East 25 St.
Cleveland, Ohio 44114

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS
6835 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Tel. EX 1-1143

Kviečia visus stoti į klubą nariais.

Lietuvių Klube veikia įvairių lietuviškų laikraščių — žurnalų skaitykla, televizija, transliuojamos Tėvynės Garsų radijo valandėlės programos ir yra įvairiausių kitų pramogų, smagiam savaitgalių ir šiaip vakarų praleidimui.

LIETUVIAMS SEKASI

Melbourne - Williamstow Town Hall patalpose spalio mėn. pabaigoje įvyko meno paroda. Parodoje buvo išstatyta 28 menininkų darbai: 96 paveikslai, 5 skulptūros, 4 medžio raižiniai ir 4 keramikos darbai. Tą parodą organizavo Beta Sigma Phi.

Parodą aplankius negalime nepažymėti Irenos Jokubauskienės darbus, turėjusius didelį pasisekimą. Iš jos išstatytų 8 paveikslų pardavė 7, kai tuo tarpu iš likusių 89 parduota tik kiti 7 paveikslai. Žodžiu, Irena Jokubauskienė nunešė parodą. Kodėl? Ji savo paveikslams sugeba duoti nuotaikingą vienumą supinant kultivuotą natūralumą su nepersistengtu modernizmu; moka panaudoti šviesos reiškinius duodant paveikslui gylį, vykusį šviesos foną ir reikšmingą pagrindą. Pažymėtinas išlaikymas šviesos ir judesių santykiu artina prie naujųjų sąjūdžių, bet perdaug nenutolsta nuo žmogui prigimto natūralaus grožio pamėgimo.

Irena Jokubauskienė per trumpą laiką yra padariusi didelę pažangą technikoje ir išryškėjusi kaip įgimtus gabumus turinti menininkė.

V. Vismantas

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Investavimui

7 butai, pajamos $456 mėn. $26,000.

2 dviejų š. namai arti St. Clair , $11,000.

Didelis pareikalavimas vienos ir dviejų šeimų namų šv. Jurgio ir šv. Vito rajone. Norintieji parduoti skambinkite UL 1-6666.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė ir Ant. Mikoliūnas
15969 Euclid Ave.
UL 1-6666

SVARBUS LEIDINYS JŪSŲ SVEIKATOS APSAUGAI

ŠIRDIES PRIEPUOLIAI

Gali pramatyti savo širdies priepuolį ir jo išvengti.

Tokio vardo knyga jau atspausdinta. Joje sudėtos naujausios mokslo žinios apie širdies priepuolių išsivystymą ir apsisaugojimą nuo jų. Ji, anot autoriaus, suteiks skaitytojams ramybę ir paguodą.

Knygos kaina 3 dol. 75 c.

Užsakymus siųsti leidėjo vardu: Mr. B. Gražulis, 2546 Lorain Ave., Cleveland, Ohio 44113.

Platintojams nuolaidos.

Ši knyga gaunama ir Dirvoje.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VILTIES DRAUGIJOS VAJUS

Įsijunkime į dabar vykdomą Vilties Draugijos narių verbavimo vajų!

Jeigu Vilties Draugija turės daugiau narių, jeigu kils jų įnašų suma, — stiprės ir gerės Dirvos laikraštis. Pasiryžkime ir šiandien pat savo įstojimu, artimųjų, ypatingai jaunųjų įrašymu ar turimųjų įnašų pakėlimu paremkime savo laikraštį.

• **Aldona ir Pranas Penkauskai**, clevelandiečiai, nuoširdžiai remią lietuvišką spaudą, neseniai atšventę savo 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktį, buvo pasižadėję tą progą atžymėti savo įstojimu į Vilties draugiją šimtininkais.

Lapkričio 14 d. su dukra dailininke Danute, kurios paveikslų paroda vyksta Dirvos krautuvėje, jie atsilankė redakcijoje ir įmokėjo 100 dol. įnašą Vilties Draugijai.

* * *

Vilties Draugijos įnašų skaičių žymiai pakėlė ir Los Angeles bendraminčiai jų suruošto Dirvos sukaktuvinio vakaro proga. Savo įnašais ir aukomis Dirvai atsižymėjo šie Los Angeles ir apylinkių tautiečiai:

Br. Budginas — 50 dol., B. ir J. Gediminai — 50 dol., A. Markevičius — 20 dol., K. Statkus — 10 dol., A. Mažeika — 15 dol., J. ir G. Rukšėnai — 10 dol., A. Kiršonis — 25 dol., A. Bimbiris — 5 dol., J. ir H. Petkai — 5 dol., V. Aleksandrūnas — 5 dol., P. Janulaitis — 2 dol., A. ir S. Batkai — 5 dol., M. V. Pukauskas — 3 dol., J. Jusionis — 3 dol., (neišsk. pavardė) — 5 dol., Bajolis — 5 dol., B. Mackiala — 5 dol., B. Budriūnas — 5 dol., V. Kaminskas — 2 dol., O. Dirvianskienė — 3 dol., (neišsk. pavardė iš Pasadenos) — 5 dol., Just. Naujokas — 5 dol., Ona Latvėnas — 5 dol., V. Gilys — 2 dol., P. Sušinskas — 1 dol., J. Jakubauskas — 2 dol., S. Skirmantas — 1 dol., St. Paskauskas — 1 dol., P. Pamataitis — 5 dol., P. Celiešius — 2 dol., T. Mickus — 5 dol., Vyt. šeštokas — 5 dol., B. Raila — 5 dol., J. Raibys — 5 dol., A. Nausėdienė — 3 dol. ir ALT S-gos L. A. skyrius — 15 dol. Viso — 300 dol.

A. L. Tautinės S-gos Los Angeles skyriaus vadovybei, vakaro rengėjams ir visiems aukotojams, prisidėjusiems prie Dirvos parėmimo, Vilties Draugijos valdyba ir Dirvos redakcija reiškia nuoširdžią padėką.

• **Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Richmond Hill skyrius**, vadovaujamas pirm. Jurgio Siruso, kviečia narių susirinkimą, kuris įvyks š. m. lapkričio 20 dieną, šeštadieni, 7:30 val. vak., Arūnų namuose, 86-04 94 Street, Woodhaven, N. Y.

Bus dail. J. Bagdono paskaita "Kultūra ir tautinė bendruomenė", skyriaus einamieji reikalai, "Viltis" ir kt.

Kviečiami atsilankyti ir I-jo skyriaus narius.

• **Bronė Paplėnienė**, Chicagos tautinių organizacijų veikėja ir uoli Dirvos rėmėja, užsakė 2 Dirvos prenumeratas savo pažįstamiems kaip Kalėdų dovaną.

* DR. ZENONAS AŠOKLIS -- Cicero aukštesnės lituanistinės mokyklos mokytojas ir žinomas veikėjas mokytojų konferencijoje lapkričio mėn. 27 d. Jaunimo namuose duos parodomąją pamoką -- VII klasėje literatūros dėstymas. Mokytojai ir suinteresuoti tėvai kviečiami mokytojų konferencijoje dalyvauti.

LOS ANGELES

ANTRASIS KAIMAS Į LOS ANGELES

Antrasis Kaimas kviečiamas Akademinio Skautų Sąjūdžio šią žiemą atvykti į Los Angeles. Kaip daugumai yra žinoma, Antrasis Kaimas yra jaunosios kartos teatralų grupė pagarsėjusi satyrinio pobūdžio škicų pristatymu. Nors susiorganizavęs tiktai prieš keletą metų Chicagoje, šis vienetas jau spėjo aplankyti didžiumą lietuvių kolonijų su dideliu pasisekimu.

Kadangi susidomėjimas didelis, norint suteikti visiems progą pamatyti Antrojo Kaimo programą, yra rengiami du spektakliai, kurie įvyks Vasario 4 ir 5 dienomis. Šių spektaklių pelnas yra skiriamas Lituanus, skautiškai spaudai ir Los Angeles skautų stovyklavietei.

Sprendžiant iš recenzijų, Antrojo Kaimo programai niekas nelieka abejingas. Nepraleiskite progos asmeniškai susipažinti su šia teatro grupe, kuri dėl tolimų distancijų negalės dažnai apsilankyti.

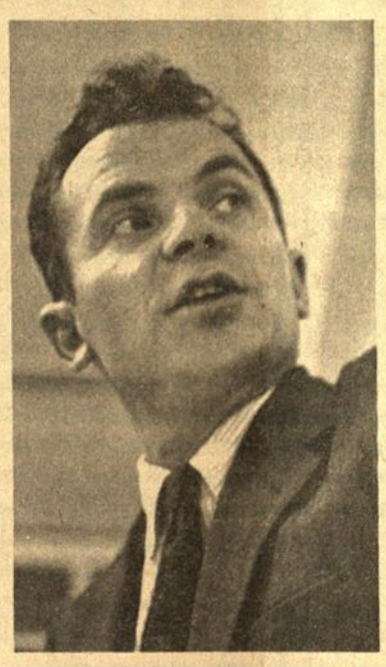

• **Dail. Romas Viesulas**, kuris, gavęs antru kartu Gugenheimo premiją, metus laiko išbuvo Europoje ir sukūrė seriją lithografijų "Notes on image and sound", grįžo į JAV. šiuo metu jo naujausių kūrinių paroda atidaryta The Print Club patalpose, 1614 Latimes St., Philadelphijoje, iki lapkričio 26 d. Ją galima lankyti kasdien nuo 10 iki 5 v. v. ir šeštadieniais nuo 12 iki 4 v. v.

Naujas R. Viesulo adresas: 812 N. Easton Rd., Glenside, Pa. 19038.

Korp! Neo-Lithuania metinės šventės proga Chicagoje įvykusioje iškilmingoje sueigoje naujai pakeltieji į seniorus. Iš kairės: Zita Barauskaitė, Nijolė Cijūnelienė, Audronė Jasiūnaitė, Rita Kavaliūtė, Danguolė Šukelytė, Marytė Jonikaitė, Alvydas Jonikas, Vytautas Misiulis, Vytautas Nakas, Linas Petravičius, Šarūnas Valiukėnas ir Vytautas Kasniūnas. V.A. Račkausko nuotrauka

Tėvai su naujai pakeltais į seniorus metinėje Neo-Lithuania šventėje Chicagoje. Iš kairės: Vytautas Kasniūnas, Antanas Nakas, Vytautas Kasniūnas, Elena Nakienė, Vytautas Nakas, Mečys Valiukėnas ir Šarūnas Valiukėnas. V.A. Račkausko nuotrauka

NEW YORK

* NEW YORKO Lietuvių Vyrų Choras, vadovaujamas muz. Vl. Baltrušaičio, šį rudenį pradėjo savo veiklos trečiąjį sezoną. Choro koncertas įvyksta š.m. gruodžio mėn. 5 d. Franklin K. Lane mokyklos salėje, Woodhavene.

TORONTO

* LIETUVIŲ KAPINĖSE mirusių lankymo diena buvo skirta lapkričio septintoji (sekmadienis). Iš Toronto, Oakville's, Hamiltono ir kitų artimesnių vietovių, esant gražiam orui, prisirinko į kapines nemažai lietuvių. Religines apeigas atliko ir pamokslą pasakė Šv. Jono Kr. parapijos klebonas kun. P. Ažubalis. Port Credit'e kapų ramybėje jau ilsisi 178 mūsų tautiečiai. Vien tik pastarųjų metų bėgyje ten amžiną poilsį rado 42 asmenys. Jau nemažai yra pastatydinta gražių ir gana vertingų paminklų.

* LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS Toronto apylinkės tarybos rinkimai įvyks lapkričio 28 d. Yra pasiūlyta 32 kandidatai. Į tarybą turės būti išrinkta 25. Rinkimų būstinės yra numatytos trys: Prisikėlimo ir šv. Jono Kr. parapijų ir Lietuvių Namų patalpose.

* LIETUVIŲ KREDITO Kooperatyvo Paramos kalendorius jau baigiamas spausdinti ir netrukus bus pradėtas siuntinėti kooperatyvo nariams. Tokį kalendorių Parama paruošia ir išleidžia jau kelinti metai iš eilės.

Chicagos neolituanai metinės šventės proga kapinėse aplankė mirusių korporantų kapus. Nuotraukoje Rūta Mockutė deda gėlių puokštę ant Br. Dirmeikio kapo. V.A. Račkausko nuotrauka

OMAHOS LIETUVIU ŽINIOS

LB Omahos apylinkės valdyba spalio 7 d. Šv. Antano parapijos mokyklos patalpose sušaukė visuotiną lietuvių susirinkimą, kuriame buvo išreikštas solidarumas sąryšyje su lapkričio 13 d. įvykstančia manifestacija New Yorke.

Tuo pačiu metu susirinkimo buvo atsiklausta ir dėl įstojimo į Lietuvių Fondą nariu. Susirinkimas klausimą apsvarstė ir apylinkės valdybai pritarė LF greitu laiku įnešti 100 dolerių.

LF įgaliotinis Omahoje V. Šarka kreipėsi į visų lietuviškų organizacijų ir klubų valdybas ir prašė prisidėti prie L.F. didinimo. Iš visų buvo gautas sutikimas sekančiuose susirinkimuose tą klausimą svarstyti.

LF įgaliotinis jau pradėjo Fondo reikalu pasikalbėjimus ir su pavieniais asmenimis.

LB Apylinkės valdyba lapkričio 20 ir 21 dienomis globja Šv. Antano mokyklos patalpose įvykstančią Juozo Pautieniaus ir Jono Andrašūno dailės parodą. Paroda prasidės lapkričio 20 d. 6 val. 30 min. vakare ir baigsis 21 d. 6 va. vakare. Įėjimas nemokamas. Parodos globėjams dailininkai yra pažadėję 1 ar 2 paveikslus, kuriuos parodos lankytojai galės laimėti burtų keliu.

* OMAHOS LIETUVIŲ CHORAS, vad. muz. Br. Jonušo, jau pradėjo ruoštis dainų šventei. Kelionės į dainų šventę išlaidoms padengti choristai rengia Naujų Metų sutikimą su laimėjimais ir kitais netikėtumais. Choro valdybą sudaro: Juozas Agurkis, Algimantas Antanėlis ir Vytautas Sederavičius.

* LB APYLINKĖS VALDYBA rengiasi parsigabenti iš Omahos lietuviams parodyti pirmą garsinį ir spalvotą lietuvišką filmą "Aukso žąsis".

* ANTRUS METUS veikiančios lietuviškos šeštadieninės mokyklos tėvų komitetą sudaro: Regina Arnauskienė, Juozas Naikelis ir Antanas Šalkauskas. (vš)

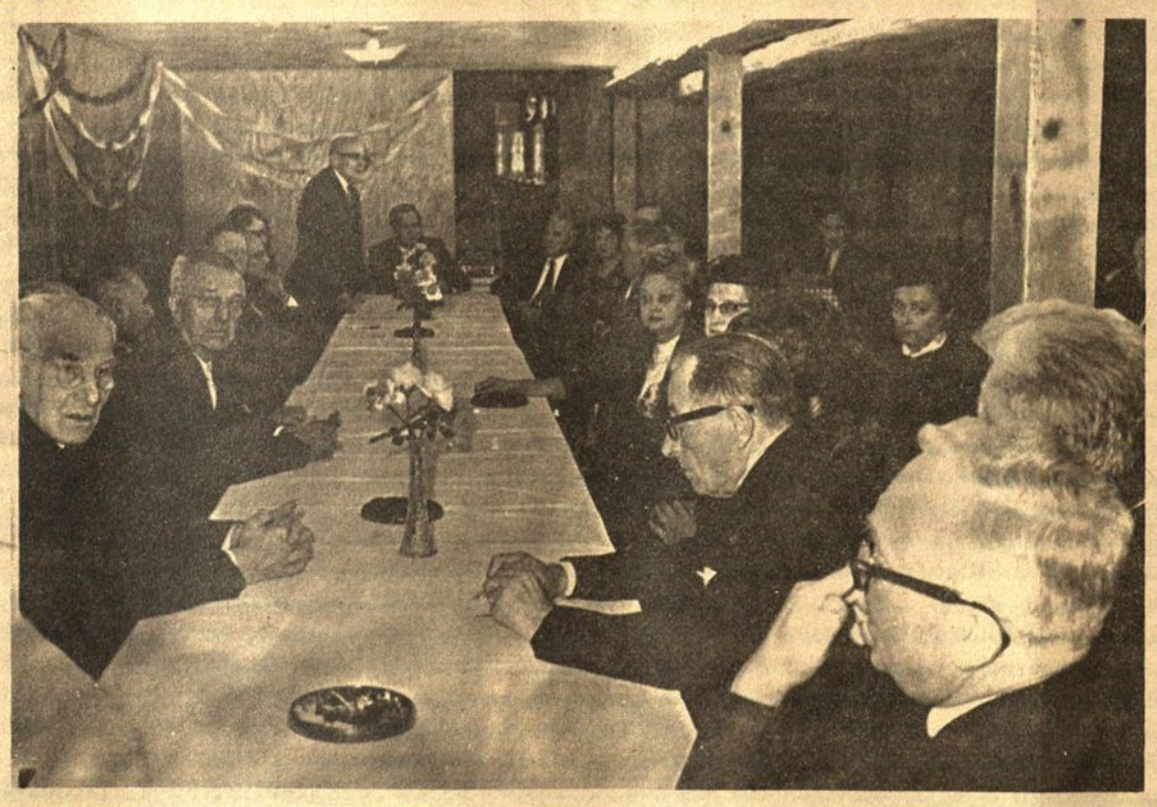

ALT Sąjungos Chicagos skyriaus nariai lapkričio 7 d. buvo susirinkę Gintaro svetainėje aptarti lapkričio 20 d. įvykstančio rudens baliaus reikalus, Dirvos rėmimą ir svarstė kitus organizacinius klausimus. Nuotraukoje grupė susirinkimo dalyvių. Kalba gen. Reklaitis. V.A. Račkausko nuotrauka

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS
CHICAGOS SKYRIAUS RUOŠIAMAS

RUDENS BALIUS

įvyks **lapkričio 20 d. (šeštadienį), 7:30 val. vak.**
Balio Pakšto svetainėje, 2801 West 38th St.

Programoje: vaišės, meninė dalis,, šokiai grojant B. PAKŠTO orkestrui.

Kvietimų kaina — $5.00. Studentams — $3.00.

Kvietimai gaunami **"69" Meno Galerijoje, 2612 W. 69 St. ir B. Pakšto svetainėj.**

Lietuvių Teisininkų Draugijos Chicagos skyrius lapkričio 7 d. minėjo draugijos atkūrimo dešimtmetį. Nuotraukoje minėjimo prezidiumas. Iš kairės: J. Sadūnas, L. Skipitienė, R. Skipitis, dr. P. Daužvardis, L. Šmulkštys ir skyr. pirm. J. Kasakaitis.
V.A. Račkausko nuotrauka